

HEMŞİRELİK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTİMDE VE MESLEKİ ALANDA ERKEK HEMŞİRE ADAYLARA BAKIŞ AÇISI*

Danışman: Duygu ARIKAN ** Zeynep KARAMAN *** Gülçin YAĞCI***

ÖZET

Bu çalışma hemşirelik yüksek okulu öğrencilerinin, erkeklerin hemşirelik eğitimi ve erkek hemşirelerin hemşirelik mesleğindeki yeri ve önemi konusundaki görüşlerini ve önerilerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Bu tanımlayıcı çalışma Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksek okulunda 1999-2000 yılında öğrenim gören 320 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Öğrencilerin tamamı çalışmaya alınmış, ancak 250 öğrenci çalışmaya katılmayı kabul etmiştir. Veriler anket formuyla toplanmış değerlendirilmede yüzdelik ve Ki-kare kullanılmıştır.

Öğrencilerin %76.4 ü karma eğitimin sınıf içi rekabeti arttıracaklarını düşünmektedirler. Hemşireliğin kadın mesleği olmasının öğrencilerin hemşireliği seçmelerinde etkili olup olmadığı incelenmiş, %70'inde etkili olmadığı, %16.4 ün da ise bu durumun etkili olduğu bulunmuştur. Kadının mesleği olduğu için hemşireliği seçen öğrencilerin %63.4'ü erkeklerin de hemşire olabileceğini ifade etmektedirler ($p < 0.01$)

Öğrencilerin % 44.4'ü, erkek hemşirelerin her alanda çalışabileceklerini, %69.6'sı hasta bakım kalitesinin artırılmasında etkili rol oynayacaklarını belirtmişlerdir.

Araştırma sonucunda Hemşirelik Yüksek Okulu öğrencilerinin hemşirelikte karma eğitimin olumlu olacağına ve bakımın kalitesini arttıracığına inandıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Erkek hemşire, hemşirelik eğitimi.

ABSTRACT

THE PERSPECTIVE OF NURSING COLLEGE'S STUDENTS TO MALE NURSES ON EDUCATIONAL AND PROFESSIONAL LIFE

This study was carried out to determine the ideas and suggestion of nursing student about males' nursing education and their participation and importance in nursing profession.

This descriptive study was applied to 320 students, educated in 1999-2000, of Atatürk University Nursing College. All of the students were wanted to take part in our study but only 250 students accepted to take part in the questionnaire.

The datas were collected with the help of the questionnaire and the Chi-square test and percentage were used to evaluate. 76.4% of the students were thinking that the co-educational system would increase the quality of the competition in the class. It was tried to find out whether the job preference had been influenced because of being a female profession or not. It was found out that 70 % of the students were not influenced and 16.4% of them were influenced by the position of the nursing profession. The 63.4% of the students who chose the nursing profession as it was a female job stated that the male students would be nurses. 44.4 % of the students indicated that the male nurses would be able to work in all branches of nursing and had important roles in patient care quality. 69.6% of the students stated that they would have important roles in patient care quality.

At the end of this research it was understood that the students of the nursing of the Nursing College believed that the co-educational system in nursing training would be positive and increase the quality of care.

Key Words: Male nurses, nursing education

*24-26 Mayıs 2000, I. Ulusal Hemşirelik Öğrenci Sempozyumunda sunulmuştur.

**Atatürk Üniv. Hemşirelik Yüksekokulu Çocuk Sağ. ve Hast. Hemşireliği (Yrd. Doç. Dr.)

***Atatürk Üniv. Hemşirelik Yüksekokulu 3.sınıf öğrencileri

GİRİŞ

Son 20 yıldır bizim mesleğimizde ve diğer mesleklerde cinsiyet ile ilgili pek çok değişiklik meydana gelmiş olmasına rağmen, ulusal ve evrensel alanda hemşirelik çok küçük bir erkek yüzdesi ile beraber, kadınların dünyası ve yazgısıyla ileri derecede bütünleşmiştir. Bu durum mesleği cinsiyet açısından bazı problemlerle yüz yüze bırakmaktadır (Oktay 1981, Galbraith 1991, Yavuz ve Dramalı 1999).

Hemşirelikte erkek sayısının artırılması gereği toplumsal beklentilerdeki değişimlerin bir sonucudur. Her iki cinsin bütünleştiği, etkileştiği bir meslek grubu dikkati meslekteki cinsiyet olgusundan uzaklaştıracak bilimsel ve sanatsal yönde gelişmelere katkı sağlayacaktır (Cleland 1971, Oktay 1981, Eksen ve ark. 1999).

Amerika Birleşik Devletlerinde 1898 yılından bugüne erkek hemşirelerden yararlanılmakta ve yararlı sonuçları görülmektedir. (Oktay 1981). Kanada'daki hemşirelerin %9.5'ini, İngiltere'deki hemşirelerin %10'unu erkek hemşireler oluşturmaktadır. (Gaze 1987, Galbraith 1991). Ülkemizde ise 1954 yılında çıkarılmış ve halen yürürlükte olan hemşirelik kanunu erkek hemşire yetiştirilmesine imkan vermemektedir. Yeniden düzenlenen ve yakın bir tarihte yürürlüğe girecek olan hemşirelik ve Türk Hemşireler Birliği Kanunu Tasarısı onaylanırsa erkek hemşire yetiştirilmesine olanak sağlanabilecektir (Oktay 1981).

Geleneksel olarak hemşireliğin ağırlıklı olarak kadınlara ait olması onun kadın mesleği olarak görülmesine neden olmaktadır. Bu yüzden erkeğin hemşire olması onun başarısız erkek olarak algılanma endişesi nedeniyle bir çok erkek için caydırıcı rol oynamaktadır (Yılmaz ve ark. 1996, Yavuz ve Dramalı 1999).

Boughan'ın (1994) yaptığı çalışmada ise erkek öğrencilerin hemşireliği insani yönü, yardımseverlik, iş bulma kolaylığı, güç ve yetki verme hissi gibi nedenlerle seçtikleri belirlenmiştir.

Bunlar çalışan erkekler tarafından da desteklenmiştir. Ülkemizde de erkek hemşireler, hemşireliğin çalışma alanlarının bir çoğunda kolaylıkla iş bulabilirler.

Bugün bazı hemşirelik programlarında (9 Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu, İstanbul Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu, İstanbul Üniversitesi Bakırköy Sağlık Yüksek Okulu vb.) birer ikişer erkek adaylar eğitime başlanmıştır. Bu düşük orandaki katılım bile toplumun ihtiyaçlarının karşılanması ve toplumun onları kabullenmesi, hemşireliği cinsiyete bağlı bir rolde görmekten vazgeçmesi için iyi bir başlangıçtır (Oktay ve Gürel 1988, Savaşer ve ark. 1997).

Son zamanlarda yapılan araştırmalarda artık hemşirelik mesleğinde erkeklerin de yer alması gerektiği gösterilmekte ve toplumun da buna olumlu yaklaştığı izlenimi doğmaktadır (Şentürk ve ark. 1983, Ulupınar ve Ekizler 1999).

Hemşirelik mesleğinin bir üyesi olarak hemşire, mesleğin sürekli geliştirilmesinden sorumludur. Bu hemşirenin mesleğine karşı olan sorumluluklarından biridir. Bu etkinlikler arasında yeni gelişmelere göre insani ve maddi kaynakları belirleme, organize etme ve yürürlüğe koyma, değerlendirme görevleri de vardır. Toplumumuzda erkeklere açık olan birçok ilginç ve cazip meslekler vardır. Bunun için hemşirelik mesleğinin yeni kuşaklara tanıtılması ve mesleğin çekiciliğinin artırılması gerekir (Khorsid ve ark. 1992, Uyer 1993, Erdemir 1998).

Çalışma hemşirelik yüksekokulu-lunda öğrenimlerini sürdüren öğrencilerin, erkek hemşireleri içeren hemşirelik eğitimi ve erkek hemşirelerin mesleğimizdeki yeri ve önemi konusunda düşünce ve önerilerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Tanımlayıcı olarak planlanan bu araştırmanın evrenini Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulunda 1999-2000 yılında öğrenim gören 320 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem seçimine gidilmeden tüm öğrenciler çalışma kapsamına alınmıştır. Ancak araştırmanın yapıldığı sürede ulaşılabilen ve araştırmaya katılmayı kabul eden 250 öğrenci ile çalışılmıştır.

Veriler anket yöntemi ile toplanmış yüzdeler ve ki kare ile değerlendirilmiştir.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırmaya katılan öğrencilerin %32'si 1. sınıf,%19.2'si 2. sınıf,%26.8'i 3. sınıf,%22'si 4. sınıf öğrencisidir. Öğrencilerin %21.6'sı 16-18 yaş grubunda, %64.4'ü 19-21 yaş

grubunda,%14'ü ise 22 yaş ve daha ileri yaşlarda olduğu tespit edilmiştir. Sağlık meslek lisesi mezunu öğrenci oranı %8.4'tür. Sağlık meslek lisesi mezunu olan bu öğrencilerin %5.2'si halen kliniklerde hemşire olarak çalışmaktadır.

Tablo : 1 Öğrencilerin Hemşirelik Mesleğini Tercih Etme Durumlarına Göre Dağılımı (N:250)

| Tercih Durumları | Sayı | % |
|---|------|------|
| Mezun Olunan Okul | | |
| Sağlık Meslek Lisesi | 21 | 8.4 |
| Diğer Liseler | 229 | 91.6 |
| Okulu İsteyerek Tercih Etme Durumu | | |
| İsteyerek | 114 | 45.6 |
| İstemeyerek | 136 | 54.4 |
| Şu Anda Hemş.Mesleğini Sevme Durumu | | |
| Evet | 173 | 69.2 |
| Hayır | 77 | 30.8 |
| Hemşireliği Kadın Mesleği Olduğu İçin Tercih Etme Durumu | | |
| Evet | 41 | 16.4 |
| Hayır | 175 | 70.0 |
| Kararsız | 34 | 13.6 |

Günümüzde üniversiteye girişler çoğu kez istek ve yeteneklerin dışında rastlantı sonucu olarak gerçekleştiğinden, seçtiği mesleği bilmeden istemeden okuyan kişilerin sayısı giderek artmaktadır. Buda meslekte çalışanların verdiği hizmetten doyum bulmasını, hizmeti alan bireylerin ise yarar görmesini olumsuz yönde etkilemektedir (Fadiloğlu ve ark. 1988, Uyer 1993, Karadakovan 1996).

Çalışmamızda öğrencilerin sadece %45.6'sının hemşirelik mesleğini isteyerek seçtikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerin şu anda hemşirelik mesleğini sevme durumları incelendiğinde; %69.2'sinin mesleği sevdikleri saptanmıştır. Sonuçlar bize tanımadan geldiklerini ancak daha sonra aldıkları teorik ve uygulamalı eğitim sonrasında mesleği tanıyarak sevdiklerini düşündürmektedir.

Siddel ve Pablot'un (1987) araştırma sonuçlarına göre öğrenci-lerin %58.8'inin Khorsid ve arkadaşlarının (1992) araştırma sonuçlarına göre ise lise öğrencilerinin %65.6'sının hemşirelik mesleğini seçmek istemedikleri tespit edilmiştir.

1978 yılında yapılan bir çalışmada Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulunda hemşireliği isteyerek seçen öğrenci oranı %39'dur (Kocaman ve Okumuş 1982). 1981-1982 yılında Bayık'ın (1984) çalışmasında bu oran %24, 1991-1993 öğretim yılında Karadakovan (1996) çalışmasında ise hemşireliği isteyerek seçenlerin oranı %17 olarak bulunmuştur.

Çalışmamızda hemşireliği kadın mesleği olduğu için seçen öğrenci oranı %16.4'tür. Bu bulgu öğrencilerin meslek seçiminde cinsiyetin çok fazla etkili olmadığını düşündürmektedir.

Çalışmamızda öğrencilere erkek-lerin hemşirelik yapıp yapamayacağı konusundaki düşünceleri sorulduğunda; öğrencilerin çoğunluğunun (%74.8) yapabilir dedikleri saptanmıştır (Tablo 2).

Dindar ve Şıpkın'ın (1996) araştırma sonuçlarına göre de; öğrencilerin %69.7'sinin hemşireliğe erkek öğrenci alınmasını benimsedikleri tespit edilmiştir.

Bir başka çalışmaya göre de hemşirelerin %89.1'inin, yüksekokul öğrencilerinin

%73.9'unun, lise öğrencilerinin %58.4'ünün, doktorların %52.8'inin, vatandaşların %54.5'inin hemşirelik mesleğine erkeklerinde alınması gerektiğini düşündükleri saptanmıştır (Eksen ve ark 1999).

Bu konuda yapılan diğer çalışmaların bulguları da bizim bulgularımızla benzerlik göstermekte ve erkek hemşirelerin meslekte kabul göreceğinin ve artık değişim yapılmasının zamanının geldiğini düşündürmektedir (Oktay 1989, Coşkun 1992, Savaşer 1997, Ulupınar ve Ekizler 1999).

Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulundan 1963-1967 yılları arasında 16 erkek mezun olmuş ve sağlık memuru diploması almışlardır (Yavuz ve Dramalı 1999). Halihazırda

Üniversitelerin Sağlık Yüksek Okullarında sağlık memurluğu bölümlerini okuyan öğrenciler hemşirelikle aynı müfredata tabi olmalarına karşın farklı ünvanlarla çalıştırılmaktadır. Aynı eğitimi alan kişilerin farklı görev ünvanları ile çalıştırılması bir çelişkidir. Çalışmamızda öğrencilerin erkek hemşireler konusundaki bilgi düzeylerini tespit etmek amacıyla öğrencilere Türkiye'de hiç mezun erkek hemşire var mı diye sorulmuş; öğrencilerin yarısından fazlasının (%65.6) var olduğunu belirttikleri görülmüştür. Bu durum hem erkeklerin meslekte kabul görmeleri hem de öğrencilerin meslekteki değişimleri takip etmeleri açısından olumlu bir sonuç olarak değerlendirilebilir.

Tablo 2 : Öğrencilerin Erkek Hemşirelere İlişkin Görüşlerinin Dağılımı(N : 250)

| Öğrencilerin Görüşleri | Sayı | % |
|---|------|------|
| <u>Erkekler Hemşirelik Yapabilir mi?</u> | | |
| Evet | 187 | 74.8 |
| Hayır | 32 | 12.8 |
| Kararsız | 31 | 12.4 |
| <u>Türkiye de Mezun Erkek Hemşire Var mı?</u> | | |
| Evet | 164 | 65.6 |
| Hayır | 21 | 8.4 |
| Bilmiyorum | 65 | 26.0 |
| <u>Erkeklerin Mesleğimize Getireceği Avantajlar</u> | | |
| Hastalarla iletişim daha iyi olur | 56 | 22.4 |
| Olumsuz önyargılar azalır | 73 | 29.2 |
| Mesleki zorluklar hafifler | 13 | 5.2 |
| Hasta bakım kalitesi artar | 26 | 10.4 |
| Bilmiyorum | 82 | 32.8 |
| <u>Erkeklerin Mesleğimize Getireceği Dezavantajlar</u> | | |
| Dezavantaj olmaz | 113 | 45.2 |
| Kadınların ilerlemesini engeller | 10 | 4.0 |
| Bakım veremez | 20 | 8.0 |
| Bilmiyor | 107 | 42.8 |
| <u>Erkeklerin Çalışabilecekleri Klinikler</u> | | |
| Psikiyatri | 14 | 5.6 |
| Erkek Cerrahi | 45 | 18.0 |
| Dahiliye+Nöroloji+Üroloji | 32 | 12.8 |
| Tüm klinikler | 111 | 44.4 |
| Bilmiyor | 48 | 19.2 |
| <u>Erkeklerin Çalışamayacakları Klinikler</u> | | |
| Kadın doğum | 117 | 46.8 |
| Kadın doğum ve çocuk | 16 | 6.4 |
| Yok | 33 | 13.2 |
| Bilmiyor | 84 | 33.6 |

Tablo 2'de görüldüğü gibi öğrencilere erkek hemşirelerin mesleğimize getireceği avantajlar sorulmuş; öğrencilerin %22.4'ü hastalarla iletişimin daha iyi olacağını,%29.2'si mesleğe karşı olan cinsiyetle ilgili olumsuz ön yargıların azalacağını,%5.2'si mesleki zorlukların hafifleyeceğini,%10.4'ü ise hasta bakım kalitesinin artacağını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %32.8'inin ise bu konuda bir fikirlerinin olmadığı saptanmıştır.

Eksen ve arkadaşlarının (1999) çalışmasında da hemşirelik mesleğine erkeklerin alınma nedenleri olarak; doktorların %60.1'inin herkesin eşit olduğunu, vatandaşların %48.4'ünün erkeklere erkekler kadınlara kadınlar bakmalı diye ifade ettikleri tespit edilmiştir. Savaşer ve arkadaşlarının (1997) çalışma bulgularına göre erkek hemşire isteme nedenlerinin başında meslekte kadınların imajının silinmesi (% 87.3), toplumsal imajın olumlu değişmesi (% 47.1) özellikle bazı üniversitelerde erkek hastalara daha rahat bakılacağı (% 31.8) Karadakovan (1997) ile Dindar ve Şıpkın'ın (1996) çalışmasında mesleğin toplumdaki statüsünün artacağını düşünlüğü saptanmıştır.

Tablo 2'de görüldüğü gibi öğrencilere erkeklerin hemşirelik mesleğine getireceği dezavantajlar sorulmuş; öğrencilerin %45.2'si bunun bir dezavantajının olmayacağını ifade etmişlerdir. Dezavantaj olmaz (%45.2) diyenler ve bilmeyenler(%42.8) göz önüne alınırsa öğrencilerin çok büyük bir bölümünün erkek hemşirelerin mesleğimize katkıları olacağı düşüncesinde hem fikir oldukları söylenebilir.

Savaşer ve arkadaşlarının (1997) bulgularına göre de hemşirelerin mesleğe erkek üye alınmasını istememe nedenlerinin öncelikle hemşirelik mesleğini kadına yakıştırma sonrada toplumun tepki göstereceği düşüncesi ağırlık kazanmaktadır.

Erkek hemşirelerin sayısının giderek arttığı liberal düşüncenin yaygın olduğu ülkelerde halk artık kendilerine bakım verenlerin hangi cinsten olduğunu önemsememe eğilimindedirler (Oktay 1981).

Oktay'ın çalışmasında (1989) hastaların kendilerine hangi cinsten hemşirenin bakmasını istedikleri incelemiş ; hastaların %77'sinin kadın

hemşireler tarafından %11'inin erkek hemşireler tarafından bakılmak istedikleri %11'inin kararsız ve %3'ünün ise soruyu yanıtlamadıkları görülmüştür.

Çalışmamızda öğrencilere erkek hemşirelerin çalışabilecekleri klinikler sorulmuş; öğrencilerin %44.4'ü tüm kliniklerde,%18.'i erkek cerrahide,%5.6'sı psikiyatri,%12.8'i dahiliye,nöroloji ve üroloji kliniklerinde erkeklerin çalışabileceklerini belirtmişlerdir (Tablo 2).

Erkek öğrenci hemşire için kadınlara ait bir meslekte bulunmak rol gerginliğine yol açmaktadır. Bunun içinde erkek hemşirelerin daha çok kabul gördükleri üroloji ve psikiyatri kliniklerine kayarak bu gerginliği azaltmaya çalıştıkları görülmektedir (Yavuz ve Dramalı 1999).

Bu konuda yapılan bir başka çalışmada hastaların erkek hemşireleri tercih etme oranları %21 psikiyatri,%12 cerrahi,%4 kadın doğum klinikleri olarak belirlenmiştir (Oktay ve Gürel 1988). Erkek hemşirelerin kadın doğum ve jinekoloji servislerinde çalışmalarının hastalar,doktorlar ve kadın hemşireler tarafından kabul edilmelerinde zorluklar yaşandığı görülmektedir. (William 1995, Yavuz ve Dramalı 1999).

Bizim çalışmamızın bulgularına göre de öğrencilerin %46.8'i erkeklerin kadın doğum,%6.4'ü kadın doğum ve çocuk kliniklerinde çalışmalarının uygun olmayacağı düşüncesindedirler. Bu sonuçlar Türk toplumunun gelenek ve göreneklerinin bir sonucu olabilir. Ancak kadın doğum uzmanlarının birçoğunun erkek hekimlerden oluştuğu gözönünde bulundurulursa erkek hemşirelerinde zaman içinde bu alanda kabul göreceğini düşünebiliriz.

Hemşireliğin uzun yıllar erkeklere kapalı tutulması meslekte her iki cins arasındaki rekabetin ortaya çıkmasını engellemiştir (Oktay 1981).

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin %76.4'ü karma eğitimin sınıf içi rekabeti artıracığını, %23.6'sı ise artırmayacağını düşünmektedirler. Sonuçlarımız öğrencilerin karma eğitimden yana olduğunu göstermektedir.

Tablo : 3 Öğrencilerin Karma Eğitimin Sınıf İçi Rekabeti Etkileme Durumuna Yönelik Düşüncelerinin Dağılımı (N: 250)

| Sınıf İçi Rekabeti | Sayı | % |
|--------------------|------|------|
| Artırır | 191 | 76.4 |
| Artırmaz | 59 | 23.6 |

Tablo : 4 Öğrencilerin Meslek Seçimlerinde Hemşireliğin Kadın Mesleği Olmasının Etkili Olma Durumuna Göre Erkek Hemşirelere Bakış Açılarının Karşılaştırılması

| Kadın Mesleği Olmasının | ERKEK HEMŞİRE | | | | | | Toplam | |
|-------------------------|---------------|-------------|-----------|-------------|-----------|-------------|------------|--------------|
| | Olabilir | | Olamaz | | Kararsız | | Sayı | % |
| | Sayı | % | Sayı | % | Sayı | % | | |
| Etkisi Oldu | 26 | 63.4 | 11 | 26.8 | 4 | 9.8 | 41 | 16.4 |
| Etkisi Olmadı | 140 | 80.0 | 13 | 7.4 | 22 | 12.6 | 175 | 70.0 |
| Kararsız | 21 | 61.8 | 8 | 23.5 | 5 | 14.7 | 34 | 13.6 |
| TOPLAM | 187 | 74.8 | 32 | 12.8 | 31 | 12.4 | 250 | 100.0 |

$\chi^2 = 15.80$ $p < 0.01$

Meslek seçiminde hemşireliğin; kadın mesleği olmasının etkili olmadığını belirten öğrencilerin %80'i erkeklerin hemşire olabileceğini düşünmektedirler.

Hemşirelik mesleğini tercih etmede kadın mesleği olmasının etkili olduğunu belirten öğrenci oranı %16.4'tür. Meslek seçiminde cinsiyeti göz önünde bulunduran bu çok az sayıda öğrencinin %63.4'ünün yine erkeklerin hemşire olabileceği düşüncesinde oldukları tespit edilmiştir. Sonuçlar bize öğrencilerin meslek seçiminde cinsiyet ayrımı konusunda çok katı olmadıklarını ve yeni gelişmelere hazır olduklarını düşündürmektedir.

Öğrencilerin meslek seçimlerinde hemşireliğin kadın mesleği olmasının etkili olma durumuna göre erkek hemşirelere bakış açıları karşılaştırıldığında aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($p < 0.01$).

Öğrencilere erkeklerin hemşirelik mesleğine girişi ile hasta bakım kalitesi artar mı diye sorulmuş; Öğrencilerin %69.6'sı artar, %10.8'i artmaz demişler, %19.6'sı ise bu konuda kararsız kalmışlardır. Sonuçlar bize öğrencilerin cinsiyet ayrımının ortadan kalkmasını hasta bakım kalitesinin artmasında olumlu katkıları olacağına inandıklarını düşündürmektedirler.

Tablo : 5 Öğrencilerin Erkeklerin Hemşirelik Mesleğini Tercih Etmelerini Sağlamak için Önerileri (N:250)

| Öneriler | Sayı | % |
|--|------|------|
| Meslek kalitesinin artırılması | 13 | 5.2 |
| ÖSYM Klavuzlarında erkek hemşirelerin alınacağını belirtilmesi | 37 | 14.8 |
| Mesleğin daha iyi tanıtılması | 92 | 36.8 |
| Bilmiyor | 108 | 43.2 |

Çalışmamızda öğrencilere, erkeklerin hemşirelik mesleğini tercih etmelerini sağlamak için önerileri sorulmuş; öğrencilerin %43.2'si bu konuda neler yapılacağını bilmediklerini, %36.8'i mesleğin daha iyi tanıtılması gerektiğini, %14.8'i ÖSYM kılavuzlarında erkek hemşirelerin alınacağına dair bir notun olması gerektiğini, %5.2'si ise mesleğin kalitesinin artırılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin yarısına yakın bir kısmının (%43.2) bu konuda neler yapılması gerektiğini bilmemesi, konuyu önemsemediklerini veya meslekle ilgili araştırma ve gelişmeleri yeterince takip etmediklerini düşünebilir.

Karadokovan'ın (1997) çalışmasında öğrencilerin %11.3'ünün hemşirelik mesleğinin toplumdaki statüsünün daha iyi tanıtılması gerektiğini düşündükleri tespit edilmiştir.

Tablo 5'de görüldüğü gibi öğrencilerin %36.8'i erkeklerin hemşirelik mesleğini seçmesi için önerileri mesleğin daha iyi tanıtılmasıdır.

Bu konuda yapılan diğer çalışma bulguları da hemşirelik mesleğinin toplumda yeterince tanınmadığı doğrultusundadır (Coşkun 1992, Yılmaz ve ark. 1996, Yavuz ve Dramalı 1999).

Kuşkusuz bir mesleğin tanınması o mesleğe ilişkin hizmetlerin gerçek anlamda sergilenmesi ile olur. Buda hemşirelerin görevleri arasındadır (Uyer 1993).

Öğrencilerin %14.8'i ÖSYM kılavuzlarında erkek hemşirelerin alınacağına dair bir bilginin olması gerektiğini ifade etmişlerdir (Tablo 5). Bu bulgu erkek hemşirelerin mesleğe geçişini sağlayacak olan Kanun Taslaklarının kabulünden sonra değerlendirilmesi gereken önemli bir madde olarak görülebilir. Ancak o zamana kadar erkek hemşire adaylar isterlerse Hemşirelik Kanunu'ndaki "Kadınlar hemşire olur" hükmüne itiraz edebilirler.

Bu konuda yapılan diğer çalışmalara göre de üniversite giriş kılavuzunda hemşirelik yüksekokulları hakkındaki tanıtıcı bilgilerin çok yetersiz olduğu ve kapsamlı, aydınlatıcı bilgilerin hemşirelik yüksekokulları tarafından yazılması gerektiği ifade edilmektedir. (Şentürk ve ark. 1983, Oktay ve Gürel 1988).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmamızda elde edilen bulguların değerlendirilmesi sonucunda; öğrencilerin %54.4'nün okulu istemeyerek seçtiği ve şu anda %69.2'sinin hemşirelik mesleğini sevdiği tespit edilmiştir. Hemşireliğin kadın mesleği olmasının okulun tercihinde çok etkili olmadığı saptanmıştır.

Öğrencilerin %74.8'i erkeklerinde hemşire olabileceğini düşünmelerine rağmen %65.6'sının erkek hemşirenin varlığını bildikleri görülmüştür.

Öğrencilerin büyük bir bölümü erkeklerin hemşirelik mesleğine olumlu katkıları olacağına inandıkları ve erkek hemşirelerin kadın-doğum kliniklerinde çalışmalarının uygun olmayacağını düşündükleri belirlenmiştir. Hemşirelik mesleğini kadın mesleği olduğu için tercih eden öğrencilerin %63.4'ünün erkeklerinde hemşire olabileceği düşüncesinde olduğu tespit edilmiştir.

Bu sonuçlar doğrultusunda;

-Hemşire ve hemşirelik mesleğinin topluma tanıtılması amacı ile programların düzenlenmesi.

-Lise son sınıfta okuyan erkek öğrencilere mesleğin tanıtılması için liselerde bilim ve sağlık programlarına hemşirelerin aktif olarak katılımı lise öğrencilerinin hemşirelik öğrencileri ile beraber geçirecekleri saatlerin ayarlanması

-Yeni Kanun Taslağında erkeklerin hemşire olmasına yer verilmesi önerilebilir.

KAYNAKLAR

Bayık A (1984) Ege üniversitesi hemşirelik yüksekokulu öğrencilerinin meslek seçimi ve okuldan ayrılma durumları üzerine bir inceleme. Türk Hemşireler Derg. 1, 20-25.

Boughan S (1994) Why do men choose nursing? Nurs. Health Care 15. 406-411

Cleland V (1971) Sex discrimination :Nursing's most pervasive problem. Am.J.of Nurs. 71, 1542-1547.

Coşkun A ve ark (1992). Üniversite öğrencilerinin hemşirelik mesleğini algılayış biçimleri.III Ulusal Hemşirelik Kongresi.Esnaf Ofset.838-841.Sivas

Dindar İ. Şıpkın S (1996) .Trakya Üniversitesi Edirne Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin sosyoekonomik özellikleri,sorunları ve mesleksel beklentilerinin araştırılması. Türk Hemşireliğinde Yüksek Öğrenimin 40. Yılı Sempozyumu(1995) Ege.Üniv.Basımevi .49-57 İzmir

Eksen M ve ark (1999). Hemşire, öğrenci hemşire, doktor ve vatandaşların hemşirelik üzerindeki görüşleri.. IV. Ulusal Hemşirelik Eğitimi Sempozyumu(1997)Çevik Matbaacılık 375-379,Kıbrıs.

Erdemir F (1998) . Hemşirenin rol ve işlevleri ve hemşirelik eğitiminin felsefesi. Cumhuriyet Üniv. Hemşirelik Yüksekokulu Derg. 2(1) 59-63

Fadıloğlu C ve ark (1988). Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu öğrencilerinin eğitim sorunları ve mesleksel beklentilerinin saptanması. I. Ulusal Hemşirelik Eğitimi Sempozyumu(1986)Hilal Matbaacılık,110-116,İstanbul.

Galbraith M (1991) . Attracting men to nursing: What will they find important in their correer? Journal of Education. 4,182-186.

Gaze H (1987). Men in nursing. Nursing Times . 20;24-27

Karadakovan A (1996) . Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu öğrencilerinin eğitimin başlangıcında ve mezuniyetten önce meslek seçimi beklentileri ve çalışmak istedikleri alanlar ile ilgili görüşlerinin incelenmesi. Türk Hemşireliğinde Yüksek Öğrenimin 40. Yılı Sempozyumu(1995)Ege Üniv.Basımevi,301-308,İzmir.

Karadakovan A (1997) . Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu öğrencilerinin mesleğin toplumdaki statüsü ve hemşireliğe erkek öğrenci alınmasına ilişkin görüşleri. III. Hemşirelik Eğitimi Sempozyumu(1993)376-383,İstanbul.

Khorsid L K ve ark ((1992) . Lise son sınıf kız öğrencilerin hemşirelik mesleğini tercih etme durumlarının incelenmesi. III. Ulusal Hemşirelik Kongresi Esnaf Ofset.831-837,Sivas

Kocaman G.Okumuş H (1982). Öğrenci hemşirelerin mesleklerine ilişkin görüşleri üzerine bir araştırma. Türk Hemşireler Derg. 2(3) 8-14.

Oktay S.Gürel J (1988) . Hemşirelik okullarına erkek öğrenci alınmasının profesyonel hemşirelik uygulamaları için önemi ve gerekliliği. I. Ulusal Hemşirelik Eğitimi Sempozyumu (1986).Hilal Matbaacılık 82-88,İstanbul.

Oktay S (1981) . Kadının toplumsal konumunun hemşireliğe etkileri. Türk Hemşireler Derneği özel sayı.2(3).103-104.

Oktay S (1989) . Hastalar kendilerine bakım verenlerin hangi cinsten olmasını ister? Hemşirelik Bült. 3(14) .

Savaşer S ve ark (1997). Hemşirelerin mesleğe erkek üyelerin alınmasına yönelik düşün-celeri. III. Hemşirelik Eğitimi Sempozyumu (1993).170-177.İstanbul.

Siddel M,Pablöt A (1987). Why I dont want to nurse,Nursing Times.8(27).18-19.

Şentürk S ve ark (1983). Florence Nightingale Hemşirelik Yüksekokulu öğrencilerinin sosyoekonomik özellikleri sorunları ve mesleksel beklentilerinin araştırılması. Hemşirelik Bült. 1(1).1-17.

Ulupınar S.Ekizler H (1999) . Hemşirelik yüksekokulu öğrencilerinin okullar ile ilgili görüşlerine ilişkin niteliksel bir çalışma. . IV. Ulusal Hemşirelik Eğitimi Sempozyumu (1997)Çevik Matbaacılık.188-193,Kıbrıs.

Uyer G (1993). Hemşireliğe Genel Bakış. Ankara Hürbilek Matbaacılık , 62-118

William CL (1995).Hidden advantages for men in nursing. Nurs Admin .2. 63-70

Yavuz M.Dramalı A (1999). Erkek öğrencileri içeren hemşirelik eğitimi. . IV. Ulusal Hemşirelik Eğitimi Sempozyumu(1997).Çevik Matbaacılık 234-237,Kıbrıs.

Yılmaz D ve ark (1996). Lise son sınıf öğrencilerinin hemşireliği bir meslek olarak algılamalarının incelenmesi. Türk Hemşireliğinde Yüksek Öğrenimin 40. Yılı Sempozyumu(1995)Ege Üniv.Basımevi.65-70 İzmir.